

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 162/24

Λουξεμβούργο, 4 Οκτωβρίου 2024

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-406/22 | Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky

Πολιτική ασύλου: ο χαρακτηρισμός μιας τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής πρέπει να αφορά ολόκληρο το έδαφός της

Το εθνικό δικαστήριο που εξετάζει τη νομιμότητα διοικητικής απόφασης με τη οποία προβάλλεται άρνηση χορήγησης διεθνούς προστασίας πρέπει να ελέγχει κατά πόσον συντρέχει παράβαση των κανόνων του δικαίου της Ένωσης σχετικά με τον χαρακτηρισμό τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής

Το Δικαστήριο εξειδικεύει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ένα κράτος μέλος μπορεί να χαρακτηρίσει τρίτες χώρες ως ασφαλείς χώρες καταγωγής, με βάση την οδηγία σχετικά με κοινές διαδικασίες όσον αφορά τη διεθνή προστασίαⁱ. Εκτιμά ότι το γεγονός ότι μια τρίτη χώρα παρεκκλίνει από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ΕΣΔΑ δεν σημαίνει ότι η χώρα αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής. Οι αρχές των κρατών μελών οφείλουν όμως να εκτιμήσουν αν οι συνθήκες άσκησης του δικαιώματος παρέκκλισης μπορούν να θέσουν υπό αμφισβήτηση τον χαρακτηρισμό αυτόν. Επιπλέον, το Δικαστήριο κρίνει ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος να χαρακτηρίσει τρίτη χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής μόνον ως προς τμήμα του εδάφους της. Εξάλλου, ο εθνικός δικαστής ο οποίος καλείται να εξετάσει τη νομιμότητα διοικητικής απόφασης σχετικής με τη διεθνή προστασία πρέπει να ελέγξει αυτεπαγγέλτως, στο πλαίσιο της πλήρους εξέτασης την οποία οφείλει να διενεργήσει, κατά πόσον συντρέχει παράβαση των κανόνων του δικαίου της Ένωσης περί χαρακτηρισμού μιας χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής.

Το 2022, ο CV, Μολδαβός υπήκοος, υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στην Τσεχική Δημοκρατία. Προς στήριξη της αίτησής του, ο CV επικαλέστηκε στις απειλές που είχε δεχθεί στη Μολδαβία από άτομα τα οποία του είχαν επιτεθεί κατά το παρελθόν και τα οποία δεν ήταν δυνατόν να ταυτοποιηθούν από τις αστυνομικές αρχές. Δήλωσε επίσης ότι δεν επιθυμούσε να επιστρέψει στην περιοχή καταγωγής του λόγω της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Οι τσεχικές αρχές απέρριψαν την αίτηση αυτή λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων το γεγονός ότι η Μολδαβία, με την εξαίρεση της Υπερδνειστερίας, είχε χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής. Ο δε CV δεν κατόρθωσε να αποδείξει ότι ο χαρακτηρισμός αυτός δεν ισχύει όσον αφορά ειδικά την περίπτωσή του.

Το περιφερειακό δικαστήριο Μπρνο (Τσεχική Δημοκρατία), επιληφθέν προσφυγής που άσκησε ενώπιόν του ο CV κατά της απόρριψης της αίτησής του, υπέβαλε στο Δικαστήριο διάφορα ερωτήματα ως προς την ερμηνεία της οδηγίας σχετικά με κοινές διαδικασίες όσον αφορά τη διεθνή προστασία.

Το Δικαστήριο επισημαίνει καταρχάς ότι **μια τρίτη χώρα δεν παύει να πληροί τα κριτήρια χαρακτηρισμού της ως ασφαλούς χώρας καταγωγής απλώς και μόνο διότι επικαλείται το δικαίωμα παρέκκλισηςⁱⁱ από τις υποχρεώσεις τις οποίες προβλέπει η Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ)**. Ειδικότερα, από αυτή και μόνη τη δήλωση περί εφαρμογής της εν λόγω

παρέκκλισης δεν μπορεί να συναχθεί ούτε ότι ελήφθησαν πράγματι μέτρα που εισάγουν παρέκκλιση ούτε ποια είναι η φύση και η έκταση των μέτρων αυτών. Πλην όμως, εφόσον έχει γίνει επίκληση του δικαιώματος παρέκκλισης, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών πρέπει να εκτιμήσουν αν οι συνθήκες εφαρμογής της παρέκκλισης μπορούν να θέσουν υπό αμφισβήτηση τον ως άνω χαρακτηρισμό.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το ενωσιακό δίκαιο δεν επιτρέπει επί του παρόντος στα κράτη μέλη να χαρακτηρίζουν ως ασφαλή χώρα καταγωγής μόνον ένα τμήμα του εδάφους της τρίτης χώρας περί της οποίας πρόκειται. Ειδικότερα, **τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό μιας τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής πρέπει να πληρούνται σε ολόκληρο το έδαφός της.**

Τέλος, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι **το εθνικό δικαστήριο**, όταν επιλαμβάνεται προσφυγής κατά της απόρριψης της αίτησης διεθνούς προστασίας την οποία είχε υποβάλει αιτών προερχόμενος από τρίτη χώρα χαρακτηρισθείσα ως ασφαλή χώρα καταγωγής, **πρέπει να ελέγχει κατά πόσον συντρέχει παράβαση των κανόνων του δικαίου της Ένωσης σχετικά με τον χαρακτηρισμό αυτόν.** Επομένως, στο πλαίσιο της εξέτασης της ασκηθείσας ενώπιόν του προσφυγής, το περιφερειακό δικαστήριο Μπρνο οφείλει να λάβει υπόψη ότι η Μολδαβία παρεξέκλινε από τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει από την ΕΣΔΑ καθώς και το γεγονός ότι η Τσεχική Δημοκρατία αγνόησε την προϋπόθεση κατά την οποίαν ο χαρακτηρισμός μιας τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής πρέπει να αφορά ολόκληρο το έδαφός της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το [«Europe by Satellite»](#) ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

ⁱ [Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου](#), της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

ⁱⁱ Δυνάμει του άρθρου 15 της ΕΣΔΑ, τα συμβαλλόμενα κράτη μπορούν να παρεκκλίνουν από ορισμένες από τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν δυνάμει της εν λόγω σύμβασης σε περίπτωση πολέμου ή εξαιρετικού δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού υπόκειται σε ορισμένες προϋποθέσεις καθώς και στον έλεγχο του του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στις 25 Φεβρουαρίου 2022 η Μολδαβία προέβη σε εφαρμογή του άρθρου 15 της ΕΣΔΑ λόγω της ενεργειακής κρίσης την οποία διερχόταν. Στις 28 Απριλίου 2022 αποφάσισε να παρατείνει την άσκηση του δικαιώματος παρέκκλισης εξαιτίας της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία.